

УДК 633.63:631.54

Потапов А. В., здобувач ступеня доктора філософії**Грабовський М. Б.**, доктор с.-г. наук, професор, професор кафедри технологій в рослинництві та захисту рослин**Городецький О. С.**, кандидат с.-г. наук, доцент, доцент кафедри технологій в рослинництві та захисту рослин

Білоцерківський національний аграрний університет

e-mail: nikgr1977@gmail.com

ВПЛИВ ЕЛЕМЕНТІВ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ КОРЕНЕПЛОДІВ БУРЯКІВ ЦУКРОВИХ

Бурак цукровий важлива культура яку крім отримання цукру використовують в тваринництві та як сировину для виробництва спирту і біопалив. Останніми роками у системі живлення буряків цукрових усе більшої ваги набувають позакореневі підживлення мікродобривами та ріст регулюючими препаратами. Причиною цьому стали істотне зменшення вмісту рухомих сполук мікроелементів у ґрунті внаслідок значного зниження обсягів застосування органічних добрив, підвищення потреби високопродуктивних гібридів буряків цукрових у мікроелементах, розробка нових хелатних мікродобрив, які легко засвоюються рослинами і ефективно впливають на перебіг основних фізіологічних процесів у рослинному організмі.

В умовах змін клімату та збільшення частоти посух, ґрунтове внесення макро- і мікродобрив для буряків цукрових є недостатньо ефективним, оскільки внесені добрива потрапляють у пересушений верхній шар ґрунту і майже не використовуються рослинами. Часто вони стають доступними лише в кінці періоду вегетації буряків цукрових, коли випадає достатня кількість опадів.

Важливим аспектом підвищення врожайності буряків цукрових є зменшення втрат через вплив шкідливих організмів. Ефективний контроль хвороб листя є важливим фактором

для підвищення врожайності коренеплодів та використання у повній мірі потенційних можливостей культури. Тому визначення впливу систем фунгіцидного захисту та мікродобрив на формування урожайності буряків цукрових є актуальним науковим завданням.

Дослідження проводили в 2020–2022 р. на базі ПСП Агрофірма «Світанок» Київської області за наступною схемою: Фактор А. Гібриди буряку цукрового. 1. Пушкін; 2. Акація. Фактор В. Застосування мікродобрив. 1. Контроль без мікродобрив; 2. YaraVita Bortrac 150 (3 л/га); 3. YaraVita Mancozin (1 л/га). Фактор С. Фунгіциди. 1. Контроль (без застосування фунгіцидів); 2. Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га) 3. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га) 4. Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефозал (0,5 л/га) + Штілвет (0,1 л/га).

Встановлено, що найвища урожайність коренеплодів буряків цукрових гібридів Пушкін і Акація отримана за комбінованого поєднання фунгіцидного захисту Церкоштеф, к. с. (0,5 л/га) + Штефстробін к.с. (0,6 л/га) + Штілвет (0,1 л/га) та мікродобрива YaraVita Mancozin – 53,7 і 60,4 т/га, відповідно. Гібрид буряків цукрових Акація за врожайністю коренеплодів перевищував гібрид Пушкін на 6,0 т/га.

УДК 633.111.1:631.559

Правдзіва І. В., завідувач лабораторії якості зерна**Василенко Н. В.**, науковий співробітник

Миронівський інститут пшениці імені В. М. Ремесла НААН України

e-mail: irinaprawdza@gmail.com

ВПЛИВ ПОПЕРЕДНИКІВ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ

Провідне місце серед зернових культур займає пшениця. Одним із важливих завдань сільськогосподарської науки та виробництва – зростання виробництва зерна, що відповідає вимогам світових стандартів. Урожайність зерна пшениці формується внаслідок реалізації генетичних особливостей сорту у взаємодії з гідротермічними умовами й технологією вирощування. Одним із важливих агротехнічних засобів збільшення врожайності є правильне розміщення посівів пшениці озимої в сівозміні з урахуванням біологічних особливостей рослин. Метою дослідження було виявити вплив попередньої культури на формування врожайності сортів пшениці м'якої озимої в умовах центральної частини Лісостепу України.

Дослідження проводили у Миронівському інституті пшениці імені В. М. Ремесла НААН про-

тягом 2016/17–2018/19 рр. Роки дослідження були контрастними за гідротермічним режимом з нерівномірним розподілом опадів за місяцями. Оцінювали сімнадцять сортів пшениці м'якої озимої (Подільська, МП Валенсія, МП Вишіванка, МП Княжна, Трудівниця миронівська, Балада миронівська, Вежа миронівська, Грація миронівська, Естафета миронівська, МП Асоль, МП Дніпрянка, МП Лада, МП Фортуна, МП Ювілейна, Аврора миронівська, МП Відзнака, МП Дарунок), які висівали 26 вересня після п'яти попередників (сидеральний пар, гірчиця, соняшник, кукурудза, соя). Агротехніка загальноприйнята для зони Лісостепу.

Найвищу середню врожайність пшениці м'якої озимої щороку відмічали після попередника сидеральний пар, а саме у 2016/17 р. –

4,63 т/га, 2017/18 р. – 7,39 т/га, 2018/19 р. – 8,10 т/га. Найменшу врожайність у 2017/18 та 2018/19 рр. виявили після кукурудзи (відповідно 5,40 і 5,55 т/га). Однак у 2016/17 р. мінімальний рівень врожайності отримали після сої (2,44 т/га).

У середньому за 2016/17–2018/19 рр. після досліджуваних попередників виявлено різну кількість сортів, які достовірно перевищували стандарт Подільська. А саме, 50,0% сортів мали істотно вищу врожайність, порівняно зі стандартом, після сидерального пару, 43,8% – після кукурудзи, 18,8% – після сої, 12,5% – після гірчиці та соняшнику. Слід відмітити сорти Трудівниця миронівська, Естафета миронівська та

МІП Відзнака, які перевищували стандарт після п'яти попередників. Виявлено достовірно вищу врожайність у середньому за дослідом у сорту МІП Відзнака (5,36 т/га). Сорти МІП Ассоль (5,27 т/га), Естафета миронівська (5,26 т/га), МІП Валенсія (5,25 т/га), Трудівниця миронівська (5,24 т/га), Вежа миронівська (5,07 т/га), МІП Дніпрянка (5,06 т/га), МІП Ювілейна (5,04 т/га) та МІП Дарунок (4,99 т/га) перевищували стандарт у межах найменшої істотної різниці.

Таким чином виявлені особливості формування врожайності залежно від попередників слід враховувати при вирощуванні сортів пшениці м'якої озимої.

УДК 635.63:631.527

Птуха Н. І.¹, науковий співробітник

Позняк О. В.¹, молодший науковий співробітник

Дяченко Н. М., лаборант

Сергієнко О. В.², доктор с.-г. наук, ст. н. с., заст. директора з наукової роботи

¹Дослідна станція «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН

²Інститут овочівництва і баштанництва НААН

e-mail: olp18@meta.ua

НОВИЙ СОРТ ОГІРКА 'ТРИУМФ НІЖИНСЬКИЙ'

Основний напрям селекції огірка для відкритого ґрунту в зоні Полісся – це створення високоурожайних гібридів та сортів раннього і середнього строків дозрівання, стійких до основних шкочинних хвороб в зоні, холодостійких та придатних до технологічної переробки, з високими смаковими і засолювальними якостями плодів. Новостворені генотипи повинні утворювати значну частину жіночих квіток на головному стеблі та поєднувати цю ознаку з дружнім утворенням зеленця, мати високу якість плодів, витримувати низьку плюсову температуру повітря, різкі добові її коливання. За результатами селекційної роботи на Дослідній станції «Маяк» Інституту овочівництва і баштанництва НААН України створений сорт огірка 'Тріумф ніжинський' (патент на сорт рослини № 220701). Новий сорт вирізняється високою урожайністю плодів: 39,6 т/га, що переважає стандарт сорт 'Ніжинський місцевий' на 29,89%. Період від масових сходів до початку плодоношення 48 діб, у стандарту 44 доби. Період плодоношення нового сорту 65 діб. Стійкість до несправжньої борошнистої роси у сорту Олімп висока – 7 балів. Результати біохімічного аналізу плодів: вміст сухої речовини 4,02%; загальний цукор 2,26%; аскорбінова кислота 13,04 мг/100 г. Дегустаційна оцінка свіжих та солоних плодів – 5,0 балів.

Тип росту рослин – індетермінантний, стебла розгалужені, довжина стебла 180 см. Положення листової пластинки у просторі горизонтальне. Довжина листка 16 см. Форма верхівки верхньої лопаті листової пластинки прямокутна. Листкова пластинка зеленого забарвлення помірної інтенсивності. Пухирчастість листової пластинки слабка, хвилястість країв помірна; зубчастість країв листової пластинки помірна. Рослина за виявленням статі однодомна. Кількість жіночих квіток на вузлу – переважно одна. Забарвлення зовнішнього покриву зав'язі коричневе. Партеокарпія відсутня. Плід-зеленець за довжиною середній – 9–10 см, діаметром 3 см; форма поперечного перерізу зеленця кутааста, форма основи плоду тупа, форма верхівки – округла. Основне забарвлення шкірки плоду у фазу технічної стиглості світло-зелене. Ребристість плоду помірна, шви відсутні, зморшкуватість на поверхні плоду відсутня. Тип покриву плоду – лише шипики, їх розташування нещільне. На поверхні плоду наявні середні горбочки. Смужки на поверхні до середини плоду.

Сорт пропонується вирощувати у відкритому ґрунті в зонах Лісостепу та Полісся України. Сфери впровадження нового сорту: сільськогосподарські підприємства різних форм власності та господарювання, переробні (консервні) підприємства, приватний сектор.